

ветеранів є Міністерство у справах ветеранів, яке за чисельністю, бюджетом та впливом є одним з найбільших у США. Ця установа веде усі питання щодо ветеранів, як категорії громадян, які потребують окремої уваги з боку держави. Окрім того, у складі вказаного Міністерства існує окрема установа, виключним завданням якої є пошук ветеранів задля інформування останніх щодо їх прав та можливостей, навіть після зміни місця їхнього проживання. Питаннями щодо правового захисту ветеранів опікуються комітети Сенату та Палати Представників.

Сама система ресоціалізації ветеранів складається з двох блоків, які поєднують як засоби соціального захисту, так й матеріальної допомоги.

До першого блоку можна віднести усі види безгрошової допомоги, серед якої:

- медичне обслуговування самих ветеранів, членів їх родин (включно з сім'ями загиблих);
- фізична та психологічна реабілітація;
- освіта та професійне навчання;
- працевлаштування ветеранів та членів сімей ветеранів з інвалідністю або загиблих, тощо.

До другого блоку відносяться усі види грошової допомоги:

- пенсійне забезпечення;
- страхування життя та медичне страхування;
- пільгове кредитування на будівництво житла;
- пільгове іпотечне кредитування тощо.

Слід зазначити, що фінансовий блок пільг поширюється як на ветеранів, так й на їх нащадків. Також існують окремі субсидії Конгресу, які розраховані на ветеранів з надважким психологічним, психічним або фізичним станом. При цьому, субсидії Конгресу можуть суттєво перевищувати встановлений рівень гарантованого життєвого мінімуму. Усі фінансові види допомоги ветеранам мають обов'язкову індексацію у розмірі, який щорічно встановлюється на законодавчому рівні.

При цьому, на тлі різноманітності програм допомоги як матеріального, так й не матеріального виду, суттєво вирізняються наступні види, які вважаються з боку самих ветеранів як затребувані найбільше, а саме:

- медичне страхування;
- пільгове іпотечне кредитування;
- освіта та працевлаштування.

Поєднання саме цих видів соціального захисту ветеранів служить додатковим чинником, який робить службу в армії не лише почесною, а й дуже привабливою серед молоді, яка планує своє майбутнє та збирається здобувати вищу освіту, а також серед осіб які нещодавно емігрували до США та потребують додаткових механізмів соціального захисту на період інтеграції у суспільство.

Таким чином, ми бачимо, як системний, прорахований та виважений підхід до системи ресоціалізації ветеранів дозволяє не лише захистити ветерана та забезпечити його повернення у суспільство, а й дозволяє створювати додаткові чинники, що приваблюють певні шари суспільства до служби в армії. Інформаційна ж політика, яка втілюється США як державою по відношенню до ветеранів, сформувала в суспільстві образ ветерана, який є носієм таких чеснот як відвага, патріотизм, відданість інтересам держави та ідеалам демократії. Це у комплексі забезпечує відповідне ставлення суспільства як до самого ветерана, так й до військової системи загалом.

1. Прутнік Е. Інавгураційні промови Президентів США / Е. Прутнік. – Харків, ФОЛІО, 2009. – 335 с.

Геннадій МАГАСЬ

к. держ. упр., начальник кафедри

оперативного мистецтва

Національної академії

Державної прикордонної служби України

ТЕОРІЯ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ ЯК НАУКОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Євроінтеграційні прагнення України та глобалізаційні процеси, які відбуваються в світі, впливають на прикордонну політику, що потребує пошуку шляхів підвищення рівня надійності охорони державного кордону як ключового атрибуту її суверенітету, територіальної цілісності та важливої складової національної безпеки України. З появою нових видів загроз, зокрема військової агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації нею території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, розпалювання збройного конфлікту в східних регіонах України, що супроводжується здійсненням заходів, спрямованих на дестабілізацію політичної та економічної ситуації в Україні, розвитком тероризму та загрозою його поширення територією України спонукає до пошуку сучасних механізмів підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері охорони державного кордону, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні.

Об'єктивна необхідність систематизації знань щодо охорони державного кордону у формі фундаментальної наукової праці викликана і тим, що й досі розробка проблем теорії велася за окремими темами і питаннями, які не були пов'язані в цілісну і логічну систему. Теорія охорони державного кордону України, являючись цілісною системою знань, має досить складну структуру, яка обумовлюється специфікою її

об'єкту і предмету, змістом основних понять, законами і закономірностями, а також методами дослідження.

У загальноприйнятому розумінні під структурою розуміється міцний, відносно стійкий зв'язок та взаємодія елементів, сторін, частин предмета, явища та процесу як цілого. Структура є невід'ємним елементом усіх реально існуючих об'єктів та систем. Структура і зміст теорії охорони державного кордону України повинні якомога повніше відображати досліджувані нею об'єктивні процеси. У відповідності до основних принципів класифікації наук (принцип об'єктивності, принцип розвитку, дотримання історичної і логічної єдності), систему знань про охорону державного кордону України можна розглядати за предметними та проблемними ознаками.

У разі предметної класифікації необхідно виходити з того, які закономірності вивчає наука, при цьому доцільно застосовувати принцип субординації.

На нашу думку, при такій класифікації до основних структурних елементів теорії охорони державного кордону України слід віднести: загальна теорія охорони державного кордону, теорію мистецтва охорони державного кордону ДПСУ, теорію розбудови ДПСУ, теорію ефективності оперативно-службової діяльності ДПСУ, теорію за видами діяльності та видами забезпечення діяльності ДПСУ, теорію бойового застосування сил та засобів ДПСУ. Така структура теорії охорони державного кордону України дозволить пояснити безліч об'єктивних фактів, які характеризують об'єкт і предмет теорії охорони державного кордону України. Залежно від характеру завдань які виконуються, масштабів застосування сил і засобів, конкретних умов обстановки оперативно-службова діяльність органів ДПСУ по охороні державного кордону може здійснюватися у формі прикордонної служби, прикордонного контролю, пошукових заходів, прикордонної операції, оперативно-профілактичних заходів. Вищенаведене далеко не розкриває усіх рис і сторін охорони державного кордону як складного соціально-політичного явища (це завдання подальших досліджень). Отже, охорона державного кордону (сфера охорони державного кордону) представляє собою відносно самостійну область діяльності та є об'єктом пізнання. З урахуванням вищенаведеного можна зробити висновок про те, що об'єктом теорії охорони державного кордону, який підлягає теоретичному та практичному вивченню є державний кордон України як інструмент державотворення.

Предметом теорії охорони державного кордону є закони і закономірності охорони державного кордону органами (підрозділами) ДПСУ на суші, морі, річках, озерах і інших водоймах.

До числа основних закономірностей охорони державного кордону можна віднести: вплив соціально-політичної та економічної обстановки в державі і на суміжній території на характер охорони державного кордону;

єдність в розумінні важливості охорони державного кордону в усіх сферах; значимість досягнень науково-технічного прогресу в сфері озброєння і техніки для розвитку мистецтва охорони державного кордону; залежність ефективності охорони державного кордону від рівня підготовки керівних кадрів.

Зміст законів і закономірностей, сфера їх впливу визначаються характером зв'язків і відносин, які в свою чергу складають предмет дослідження теорії охорони державного кордону України.

Принципи охорони державного кордону уявляють собою характерні, стійкі положення щодо організації і здійснення діяльності органів ДПСУ та інших сил і засобів по охороні державного кордону. Через принципи реалізуються закони і закономірності охорони державного кордону.

Отже, принципи охорони державного кордону пов'язані між собою і недотримання якихось із них призводить до недосягнення головної мети – забезпечення його недоторканності, а також захисту її національних, економічних та інших інтересів України на кордоні.

Таким чином, в сучасних умовах основними принципами охорони державного кордону є: законність; повага і дотримання прав і свобод людини; широке застосування гласних та негласних форм і методів охорони кордону; безперервне добування інформації та своєчасна її реалізація в інтересах охорони кордону; постійна готовність підрозділів до дій; комплексне застосування різнорідних сил та засобів; взаємодія сил та засобів; безперервність охорони кордону; глибока побудова охорони кордону; зосередження основних зусиль на найважливіших напрямках і в потрібний час; маневр силами та засобами; активність, прихованість і раптовість дій; гнучкість охорони кордону; автоматизований і безперервний процес управління силами та засобами; усебічне забезпечення оперативно-службової діяльності; урахування і використання морально-психологічного стану особового складу в інтересах виконання поставлених завдань.

Таким чином, теорія охорони державного кордону України є системою поглядів на характер, закономірності охорони державного кордону України, шляхи підвищення її ефективності, особливості розбудови ДПСУ, а також на форми і способи оперативно-службової діяльності органів ДПСУ.

Вона є спеціалізованою окремою галуззю наукового знання, яка знаходиться в тісній діалектичній єдності з іншими галузями та теорією забезпечення національної безпеки.